Ontwerp aanpassing Inrichtingsplan

Regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Gelderland -Zuid
Versie 10 september 2025 concept

~~Versie 12~~

1. INLEIDING

De 13 gemeenten in de regio Nijmegen en Rivierenland hebben uitgesproken om de samenwerking voort te zetten ~~te werken~~ op het gebied van beschermd wonen (BW, inclusief beschermd thuis), maatschappelijke opvang (MO), Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ, inclusief, verslavingszorg) en de centrale toegang voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De inhoudelijke en organisatorische richting van de samenwerking is ~~vastgelegd in~~ het beleidsplan Samen Dichtbij, de evaluaties van Samen Dichtbij, het regioplan en andere aanverwante regionale beleids- en visiedocumenten of beleid wat hiervoor in de plaats komt.
~~. De meer organisatorische en samenwerkingsgerichte afspraken zijn beschreven in het Regioplan Beschermd Wonen. Tenslotte is er nog een evaluatie van het beleidsplan Samen Dichtbij geschreven waarin aanscherpingen op het beleidsplan staan beschreven.~~

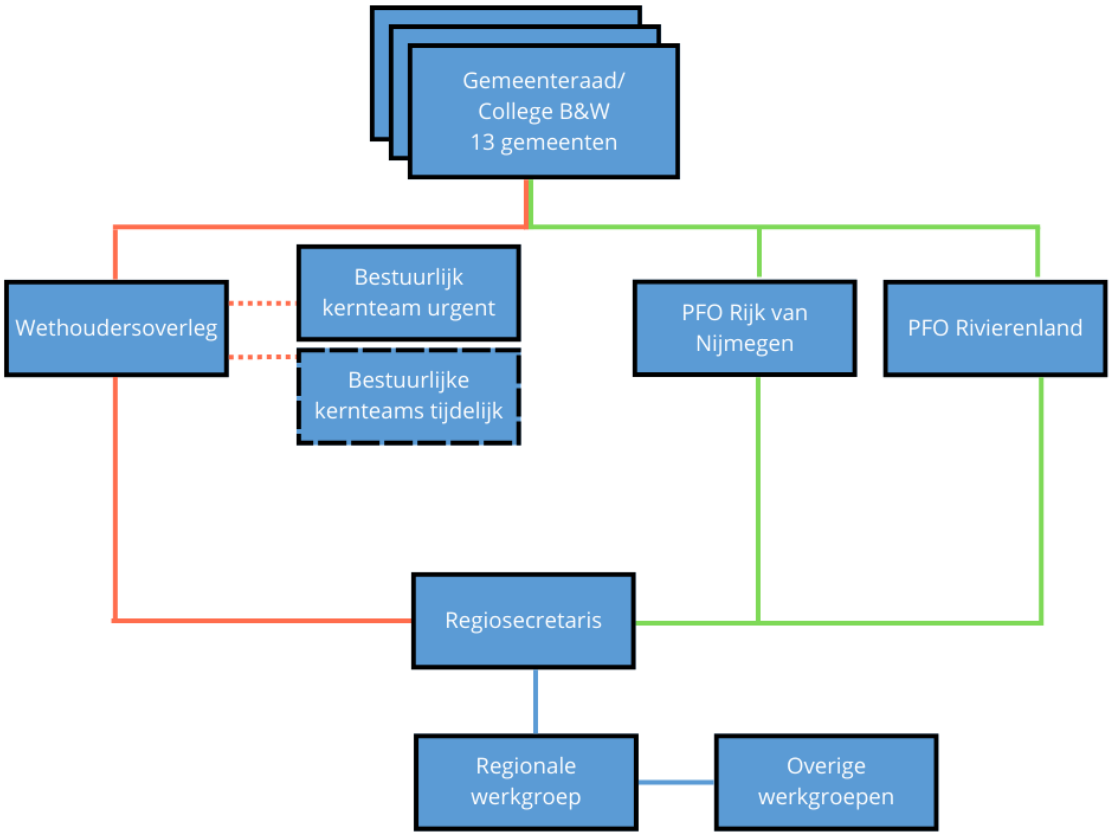
De samenwerking op het gebied Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is geformaliseerd in de Centrumregeling Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Nijmegen en Rivierenland. Gemeente Nijmegen voert daarbij als centrumgemeente taken uit namens alle gemeenten. In de dienstverleningsovereenkomst is nadere uitwerking gegeven aan de centrumregeling en zijn de overeengekomen dienstverlening en de daarbij horende uitgangspunten en randvoorwaarden vastlegt. De overeenkomst schept daarmee een gezamenlijk overeengekomen verwachtings- en verantwoordingskader.

In dit inrichtingsplan wordt vervolgens de wijze beschreven waarop de regionale samenwerking rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt ingericht en ingevuld. Het inrichtingsplan beschrijft de inrichting van, de sturing op en de lokale afstemming met betrekking tot:
a. Het regionale bestuurlijk en ambtelijk overleg;
b. De regionale ontwikkeling van beleid en strategie;
c. De regionale uitvoering door de centrumgemeente.

2. STRUCTUUR REGIONALE SAMENWERKING

2.1 Inleiding

Om een efficiënte en effectieve regionale samenwerking te bewerkstelligen tussen 13 gemeenten, is gekozen voor de structuur in onderstaande afbeelding[1]. Eindverantwoordelijk voor de samenwerking is de gemeenteraad of het college van burgermeester en wethouders van de afzonderlijke gemeenten.

Om te faciliteren dat alle colleges goed geïnformeerde en eensgezinde besluiten kunnen nemen, zijn er diverse overleggen en werkgroepen opgericht. Dit laat zich het beste toelichten vanaf het laagste naar het hoogste niveau. In onderstaande paragrafen lichten we daarom eerst de betrokken partijen toe in paragraaf 2.2. In paragraaf 2.3 komen de ambtelijke overleggen aan bod. Hier wordt toegelicht welke overleggen er zijn, wat het doel van het afzonderlijke overleg is, in welke frequentie het overleg plaatsvindt en wat de taken en reikwijdte van het overleg is. In paragraaf 2.4 worden de bestuurlijke overleggen toegelicht op gelijke wijze als de ambtelijke overleggen.

2.1.1. Aanpalende beleidsterreinen

Het terrein van beschermd wonen en maatschappelijke opvang~~, beschermd wonen~~ inclusief openbare geestelijke gezondheidszorg~~en beschermd thuis~~ heeft aanhaking met diverse andere

[1] De afbeelding is gewijzigd. Toegevoegd zijn de bestuurlijke kernteams.

beleidsterreinen waaronder Wonen, werk en inkomen, Veiligheid, WVGGZ en (overige) Wmo – zoals begeleiding en dagbesteding. In de beleidsdocumenten over deze thema's staat beschreven hoe andere terreinen betrokken zijn en op welke strategische onderwerpen er wordt samengewerkt.

2.2 Betrokken partijen

2.2.1 gemeenten in de regio Nijmegen en Rivierenland

De regio Nijmegen en Rivierenland bestaat uit 13 gemeenten, te weten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Mook & Middelaar, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, West Betuwe en Wijchen.

De regiogemeenten werken doorgaans in andere samenwerkingsverbanden samen. De gemeenten rondom Nijmegen werken samen op veel onderdelen, waaronder het sociaal domein. Hetzelfde is het geval voor de gemeenten in Rivierenland. Beide regio's kennen verschillende samenwerkingsstructuren.

De regio Rivierenland heeft een projectleider aangesteld die de coördinatie rond beschermd wonen en maatschappelijke opvang ~~en beschermd wonen~~ op zich neemt. De gemeenten in de regio Nijmegen hebben allemaal beleidscapaciteit vrijgemaakt om zelf aan te sluiten op regionale overleggen.

2.2.2 Regiosecretaris

De regiosecretaris heeft een onafhankelijke rol en bewaakt het proces en de planning binnen de regionale werkgroep. Deze werkgroep wordt verder toegelicht in paragraaf 2.3.1. Hij/zij ziet toe op een gelijkwaardige samenwerking en afstemming tussen de deelnemende gemeenten, zorgt voor een gelijkwaardige verdeling van werkzaamheden en houdt dit inzichtelijk met een actueel overzicht van werkgroepen, doelen en leden, bewaakt de voortgang, maakt hiaten zichtbaar en bespreekbaar en zorgt er daarmee voor dat de portefeuillehouders als bestuurders hun taak kunnen uitvoeren. De regiosecretaris is door de neutrale rol aangewezen als voorzitter van het ambtelijke afstemmingsoverleg. Hij/zij is het aanspreekpunt voor derden die onderwerpen op de regionale werkgroep agenda willen laten plaatsen.
De regiosecretaris archiveert alle documenten en producten die voortvloeien uit de regionale samenwerking. De beleidsmedewerkers van alle gemeenten hebben toegang tot dit gedeelde archief.
Als laatste heeft de regiosecretaris een rol in het wethouderoverleg. Hij/zij stelt de agenda voor dit overleg op in samenwerking met het kernteam. Hij ziet erop toe dat er genotuleerd wordt en dat er opvolging plaatsvindt wat betreft de actiepunten en besluiten die tijdens die overleg geformuleerd worden.

2.3 Ambtelijk overleg

2.3.1 Regionale werkgroep

De regionale werkgroep is het belangrijkste ambtelijke overleg. Het overleg heeft als doel om te komen tot ambtelijke overeenstemming op de verschillende thema's. Bij dit overleg zijn alle gemeenten aanwezig en/ of vertegenwoordigt van beide regio's evenals de centrumgemeente Nijmegen. De rol van de afzonderlijke deelnemers is die van ambtelijke vertegenwoordiger van de gemeente.

De werkgroep komt minimaal eens in de zes weken bijeen. Er wordt gewerkt in een hybride overlegstructuur: een deel van de overleggen vindt online plaats en andere keren komt de werkgroep fysiek bijeen. De werkgroep werkt vanuit een gebalanceerde agenda met een mix van inhoudelijke, organisatorische en financiële onderwerpen, aangevuld met gastsprekers en -presentaties van alle betrokken instanties en organisaties.

Elke gemeente levert (minimaal) 0,2 fte beleidscapaciteit. Bij langdurige afwezigheid wordt er voor vervanging gezorgd.

De rol en taken van dit overleg zijn als volgt geformuleerd:

- Volgen van landelijke ontwikkelingen en dit meenemen in beleidsontwikkeling en -uitvoering;
- Regionaal ambtelijk en bestuurlijk voorbereiden van de onderwerpen op de strategische agenda;
- Het uitwerken van adviezen op onderwerpen uit de strategische agenda;
- Zorgen voor voortgang en evaluatie op de regionale en lokale uitvoering van de strategische agenda.
- Bespreken van kansen en gesignaleerde knelpunten in de uitvoering van de betreffende thema's.

2.3.2 Kernteam

De belangrijkste taak van het kernteam is het gezamenlijk formuleren van een volledige agenda voor de regionale werkgroep. Hiermee zijn zij ondersteunend aan de regiosecretaris, in de vorm van een agendacommissie. Zij doen dit minimaal één week voorafgaand aan de regionale werkgroep en het wethoudersoverleg. In het kernteam neemt één ambtenaar deel van de regio Nijmegen, één ambtenaar van de centrumgemeente, de projectleider van regio Rivierenland en de regiosecretaris. Op basis van de actie- en besluitenlijst, de planning en de diverse overleggen waarin zij zitting nemen en de beleidsdocumenten wordt de agenda opgesteld.
Het kernteam is tevens een orgaan dat snel tot acties kan overgaan en makkelijk met elkaar in overleg treedt als tussentijdse afstemming noodzakelijk is over de onderwerpen die aan bod komen tijdens de regionale werkgroep.

2.3.3 Financiële werkgroep

De belangrijkste taak van de financiële werkgroep betreft het afstemmen van de regiobegroting BW/MO en het inkoopprogramma. Tijdens deze werkgroep ontvangen de betrokken financieel adviseurs van alle gemeenten een uitnodiging en worden zij door de financiële afdeling van de gemeente Nijmegen meegenomen in de documenten. Met hun input kan de gemeente Nijmegen tot een definitieve versie komen, die vervolgens bij alle gemeenten kan worden vastgesteld in de lokale begroting.
De financiële werkgroep komt in principe ~~één per kwartaal~~ twee keer per jaar bij elkaar, gekoppeld aan de begrotingscycli (voorjaar: opstellen regiobegroting/jaarrapportage en najaar: voortgangsmonitor).

2.3.4 Juridische werkgroep

De juridische werkgroep (een afvaardiging van de regio) komt op afroep bij elkaar, indien hiervoor een duidelijke noodzaak is. Een voorbeeld hiervan was bij het opstellen van de dienstverleningsovereenkomst. Hierbij heeft een afvaardiging van juristen van betrokken gemeenten meegekeken naar de juridische juistheid en volledigheid van het document. Met hun akkoord en goedkeuring is dit document daarna aan het college voorgelegd.

2.3.5 Tijdelijke werkgroepen en projectgroepen

Waar nodig worden er tijdelijke werkgroepen en/of projectgroepen gevormd om onderwerpen uit de strategische agenda uit te werken namens en in afstemming met de regionale werkgroep.

In principe bestaat elke werkgroep en/of projectgroep in ieder geval uit een vertegenwoordiging van:
- De centrumgemeente
- Rijk van Nijmegen
- Regio Rivierenland.

Werkgroepen en/of projectgroepen zijn bijvoorbeeld mogelijk op het gebied van:
- Inkoop
- Groeipad Beschermd Thuis (BT)
- Beleidsontwikkeling (bijvoorbeeld regionaal actieplan dak- en thuisloosheid)
- Projecten
- Onderzoeken en evaluaties

Bij grotere projecten kan een projectleider aangesteld worden.

2.3.6 Uitvoeringsoverleggen

Naast de bovengenoemde gremia kan er behoefte zijn aan afstemming of overleg op uitvoeringsniveau. Dit kan gaan over:
- Backoffice/administratie
- Lokale/regionale toegang tot zorg
- Overige gemeentelijke (uitvoerings-)taken zoals werk en inkomen, armoedebestrijding, etc.

Indien er overleg op uitvoeringsniveau gewenst is kan iedere gemeente hiertoe het initiatief nemen. Afstemming hierover verloopt via de ambtelijke werkgroep.

2.4 Bestuurlijk overleg

2.4.1 Wethoudersoverleg Gelderland Zuid BW MO

Het doel van dit overleg is uniforme afstemming en overeenstemming inzake de opdrachtgever- en opdrachtnemersrelatie tussen de regiogemeenten en de centrumgemeente.
De taken van dit overleg zijn:
- Overeenstemming op alle inhoudelijke, organisatorische en financiële adviezen die worden aangedragen vanuit de regionale werkgroep, voor zover deze onderdeel uitmaken van de centrumregeling in de dienstverleningsovereenkomst. Dit betreffen in ieder geval:
    - De strategische agenda, incl. voortgang; wat betreft de regionale onderwerpen;
    - Jaarplanning;
    - Meerjaren inkoopprogramma;
    - Regiobegroting;
    - Afstemming over het lokale/regionaal groeipad Beschermd Thuis.
- Bespreken van ontwikkelingen in het veld

Het regionaal wethoudersoverleg komt één keer per kwartaal bijeen en wordt afwisselend voorgezeten door de wethouder van de centrumgemeente en een wethouder van een regiogemeente.

~~Indien noodzakelijk kan tussentijdse afstemming plaatsvinden tussen de voorzitter en de voorzitters van het regionale PFO.~~

2.4.2. Bestuurlijk kernteam urgente kwesties Gelderland-zuid

Het doel van dit overleg is om bij onvoorziene omstandigheden en urgente kwesties die vragen om slagvaardigheid en doorzettingskracht, te kunnen acteren met advies en draagvlak vanuit de regiogemeenten. De centrumgemeente Nijmegen heeft dan hierover overleg met een vertegenwoordigende wethouder van Rijk van Nijmegen en een vertegenwoordigende wethouder van regio Rivierenland. Dit binnen de aangegeven beleids- en inkoop en regiobegroting kaders. Dit overleg vindt op afroep plaats.

Het gaat om onvoorziene omstandigheden en urgente kwesties die niet kunnen wachten op uniforme afstemming en overeenstemming in het wethoudersoverleg Gelderland Zuid BW MO . Denk aan kwesties als (niet limitatief):

- Acute wijziging van budget nodig (binnen het beschikbare budget van de vastgestelde regiobegroting);
- Publicitaire zaken;
- Calamiteiten;
- Opschalen winteropvang.

2.4.3 Tijdelijk bestuurlijke kernteam op basis van onderwerpen uit de strategische agenda

Waar nodig wordt er een tijdelijk bestuurlijk kernteam geformeerd, gekoppeld aan de strategische agenda. Het doel is voorbereiding van onderwerpen op uniforme afstemming en overeenstemming in het regionaal wethoudersoverleg Gelderland Zuid BW MO en de regionale portefeuillehoudersoverleggen (PFO). Een tijdelijk bestuurlijk kernteam werkt nauw samen met een ambtelijke werkgroep/projectgroep.

Een tijdelijk bestuurlijk kernteam voor een onderwerp van de strategische agenda bestaat in ieder geval uit een vertegenwoordiging van:

- Rijk van Nijmegen
- Regio Rivierenland.

2.4.4. Regionaal portefeuillehoudersoverleg (PFO)

Het doel van dit overleg is het bereiken van bestuurlijke overeenstemming ten behoeve van de samenwerking Gelderland Zuid en de ontwikkelingen, consequenties en gevolgen voor de betreffende regio.
De taken van dit overleg zijn:

- Voorbereiding van de lokale en regionale besluitvorming
- Regionale overeenstemming op alle inhoudelijke, organisatorische en financiële adviezen die worden aangedragen vanuit de regionale werkgroep op het gebied van:
    - De strategische agenda, inclusief voortgang;
    - Jaarplanning;
    - Meerjaren inkoopprogramma;
    - Regiobegroting;
    - Lokale/regionale ~~ontwikkelpad~~groeipad Beschermd Thuis
- Lokale en regionale ontwikkelingen op het gebied van BW~~/BT/~~MO/OGGZ.

De regionale PFO's komen (plusminus) één keer per maand bij elkaar en worden voorgezeten door één van de regiogemeenten.

2.4.5. College/ Gemeenteraad

Zowel het PFO als het wethouderoverleg Gelderland Zuid BW MO zijn gremia die niet bevoegd zijn tot besluiten. Wanneer er in deze gremia bestuurlijke af- en overeenstemming heeft plaatsgevonden gaan de betreffende beleidsdocumenten en andere producten die voortvloeien uit deze afstemmingsmomenten door naar het college of de gemeenteraad. Afhankelijk van of het een raadsbevoegdheid betreft of niet worden besluiten door de gemeenteraden dan wel door de colleges genomen.

2.5 Cliëntenparticipatie en adviesraad

Alle deelnemende gemeenten hebben hun eigen adviescommissies en Wmo raden die de colleges mogen adviseren bij beleidsveranderingen. Voor de regionale samenwerking rondom BW en MO (inclusief OGGZ) geldt dat we bij grote beleidsstukken tenminste volgens de lokaal geldende afspraken deze commissies/ raden raadplegen of informeren. Het is ook mogelijk om in een breed regionaal verband alle/meerdere adviescommissies en Wmo-raden in één keer te betrekken. Per thema of beleidstraject zal moeten worden gewogen op welke manier we vorm gaan geven aan cliëntparticipatie.

3. STRATEGISCHE AGENDA

De gemeenten bepalen gezamenlijk beleid en strategie. De basis hiervoor is ~~vastgelegd in~~ het regionale beleidsplan Samen Dichtbij en de evaluatie daarvan alsook ~~in~~ het regioplan Beschermd wonen ~~en Maatschappelijke Opvang~~ regio Nijmegen en Rivierenland en andere aanverwante regionale beleids- en visiedocumenten of beleid wat hiervoor in de plaats komt.

Jaarlijks wordt een strategische agenda opgesteld (of bijgesteld) met onderwerpen waaraan dat jaar met voorrang wordt gewerkt.
De strategische agenda volgt de thema's die zijn vastgelegd in de beleidsplannen. Dit zijn:

1. Een sluitend netwerk
2. Wonen
3. Werk en Dagbesteding
4. Maatschappelijke Participatie en Sociaal netwerk
5. Inkomen en Schuldhulpverlening
6. Organisatorische onderwerpen.

Uitgangspunten voor het opnemen in de strategische jaaragenda zijn:

- Er is een duidelijke relatie met het regionaal beleidsplan Samen Dichtbij en/of het regioplan Beschermd Wonen en/of andere aanverwante regionale beleids- en visiedocumenten of beleid wat hiervoor in de plaats komt;
- Het is een onderwerp dat zowel regio Rivierenland als regio Nijmegen raakt en waarover afstemming nodig is, zoals bijvoorbeeld het groeipad BT of het regionaal actieplan dak- en thuisloosheid;

De criteria voor prioritering daarbij zijn:

- Er is een urgentie vanwege een wetswijziging of stelselwijziging;
- Aanpak is nodig om te voorkomen dat mensen tussen de wal en het schip vallen;
- Aanpak is nodig om veiligheid van inwoners en omgeving te waarborgen;
- Aanpak is nodig om de regionale samenwerking te borgen;
- Laaghangend fruit, waarmee makkelijk en snel goede voortgang geboekt kan worden;